
Uniwersytet zaangażowany

Rok akademicki
2018/2019

prof. Andrzej Lesicki

REKTOR UNIwersYTETU

im. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Szanowni Państwo

Współczesny świat mierzy się z wieloma wyzwaniami, które zostały wyrażone przez [Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ](#) – plan działań na rzecz ludzi, planety i dobrobytu. Globalna agenda stanowi zobowiązanie także dla uczelni.

Celebrując w minionym roku akademickim 100-lecie uniwersytetu, koncentrowaliśmy się zarówno na naszych osiągnięciach, jak i debatowaliśmy o znaczeniu uczelni w XXI wieku. [Uniwersytet zaangażowany to odpowiedź na wyzwania przyszłości.](#)

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, będący jedną z najlepszych polskich uczelni, członkiem konsorcjum EPICUR, które uzyskało status [Uniwersytetu Europejskiego](#), przywiązuje ogromną wagę do społecznej odpowiedzialności uczelni, podejmując działania, które przyczyniają się do budowania lepszego świata zarówno w sensie lokalnym, jak i globalnym.

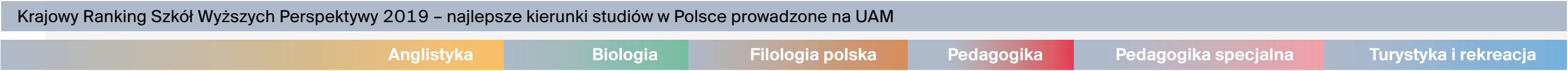
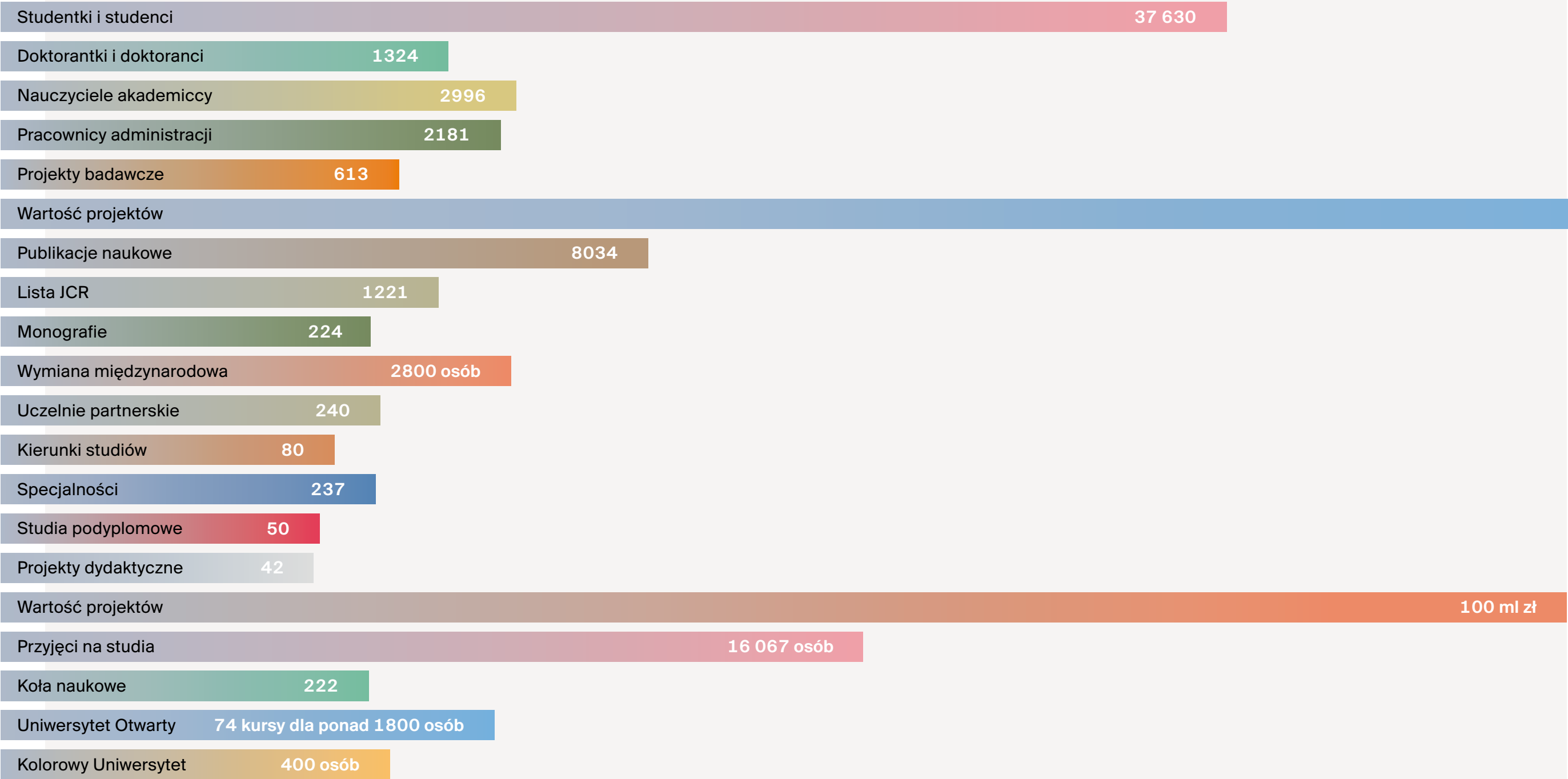
W centrum prowadzonych na UAM badań jest zawsze [człowiek](#). Poszukujemy rozwiązań, które mają wpływ na to, jak żyjemy tu i teraz i jak będą żyły przyszłe pokolenia.

Uniwersytet jest zaangażowany w rozwój [miasta](#) i regionu nie tylko poprzez prowadzone badania i programy kształcenia, odpowiadające na potrzeby otoczenia. Kształtujemy także miejską przestrzeń, wspieramy kulturę i jej twórców, przyciągamy najlepsze talenty z kraju i zagranicy, dzięki którym miasto się rozwija, współtworzymy tożsamość Poznania.

UAM jest zaangażowany w działania na rzecz poszanowania [środowiska](#) naturalnego i w promowanie zdrowego trybu życia. Kontynuujemy prace nad koncepcją Zielonego Uniwersytetu, by jeszcze aktywniej chronić zielone zasoby naszej uczelni i miasta.

Zachęcam całą naszą społeczność do współpracy i życzę odwagi w podejmowaniu ważnych i przełomowych tematów. Zapraszam przedstawicieli innych uczelni, partnerów biznesowych i organizacje społeczne do realizacji wspólnych przedsięwzięć. Drzwi naszej uczelni są otwarte dla wszystkich!

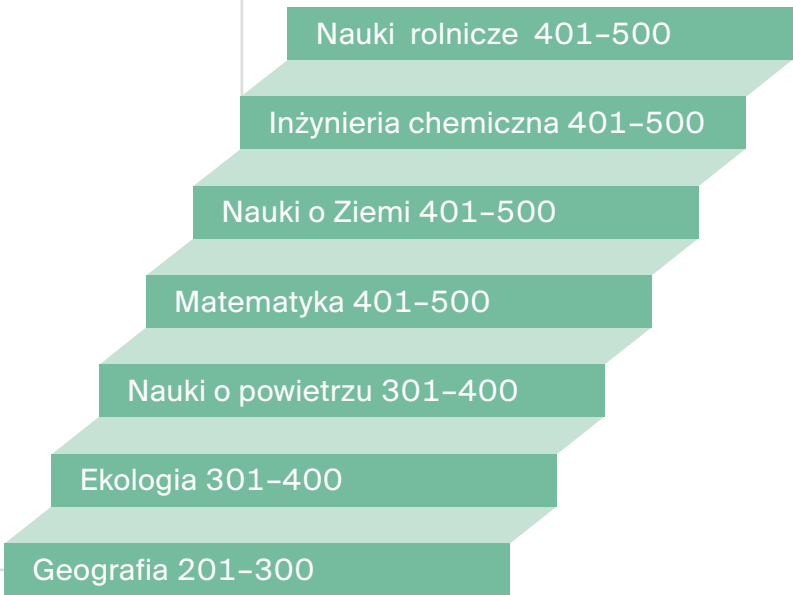
A handwritten signature in black ink, reading "Andrzej Lesicki". The signature is written in a cursive, flowing style.

Rankingi

3 uniwersytet, 5 uczelnia w kraju

Krajowy ranking
PERSPEKTYWY
2019

Ranking
Szanghajski
dziedzinowy

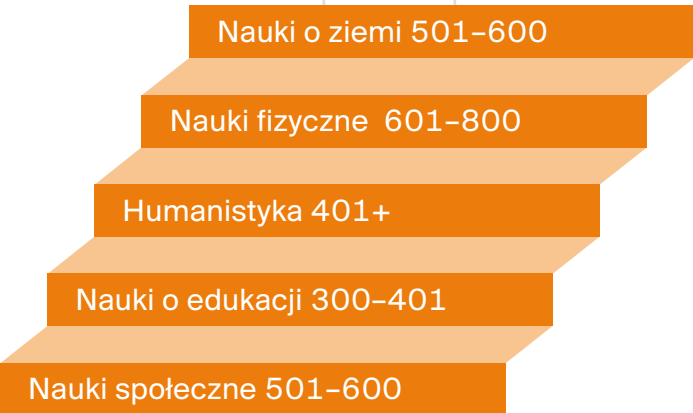
801–1000

Ranking QS

701–800

Ranking
Szanghajski

Ranking tematyczny
TIMES HIGHER EDUCATION

801+

Ranking światowy
TIMES HIGHER EDUCATION

160

Green Metrics

126–150

Ranking edukacyjny
TIMES HIGHER EDUCATION

Nauki o roślinach i zwierzętach 360

Ekologia i środowisko 355

Chemia 445

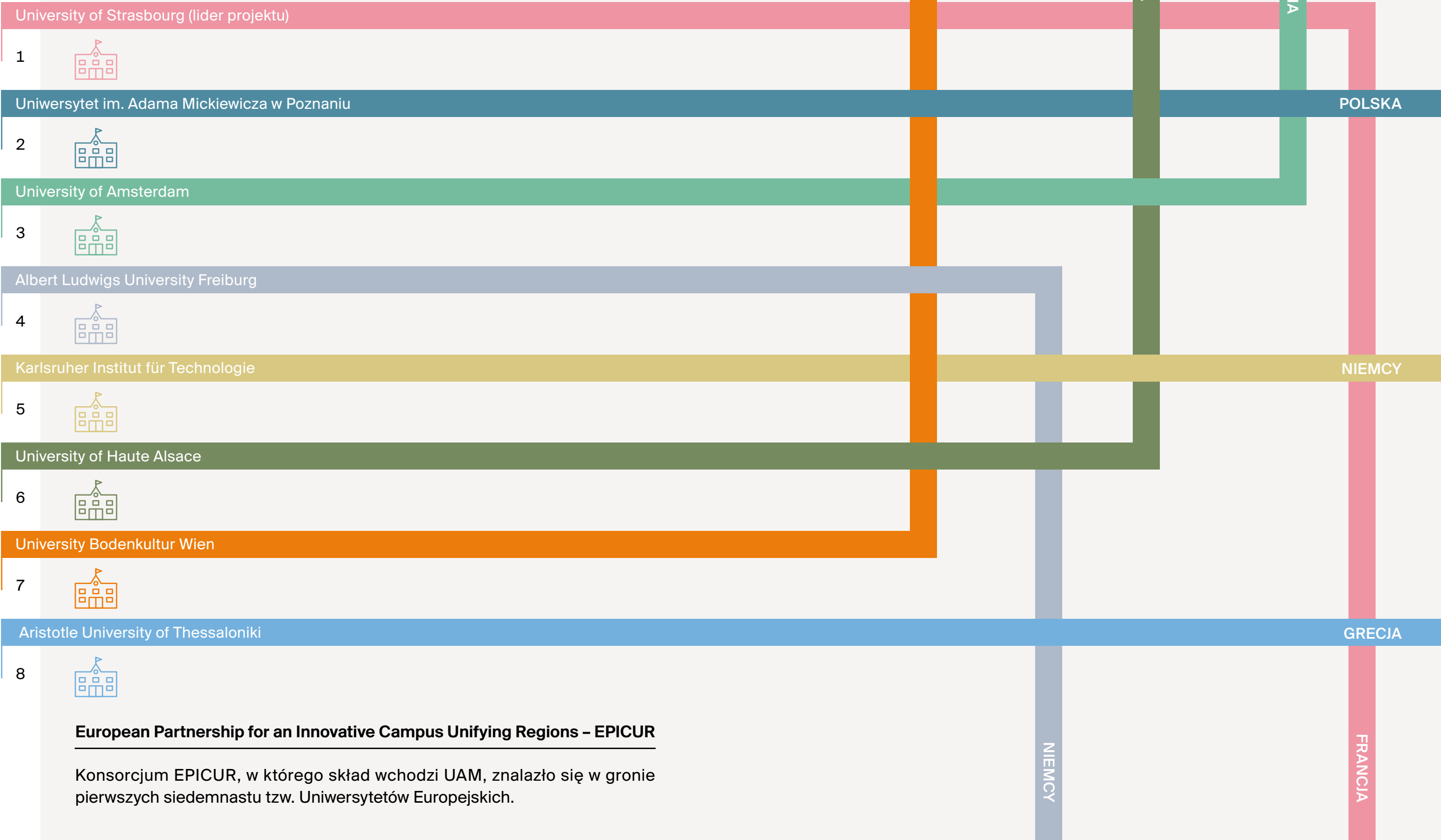
788

Best Global
Universities – US NEWS

UAM jako jeden z trzech najlepszych polskich uniwersytetów jest notowany we wszystkich prestiżowych światowych rankingach. Należymy zatem do 1% najlepszych uczelni na świecie.

UAM Uniwersytetem Europejskim

W roku akademickim 2018/2019 stulecie istnienia obchodziły cztery uczelnie wywodzące swoją historię z Uniwersytetu Poznańskiego. Jednym z nich był Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Z tej okazji zorganizowano szereg wydarzeń adresowanych zarówno do społeczności akademickiej, jak i mieszkańców miasta oraz regionu. Kulminacja jubileuszu miała miejsce 7 maja 2019 r. w setną rocznicę inauguracji pierwszego roku akademickiego.

UNIwersYTET
ZAANGAŻOWANY

ROK AKADEMICKI
2018 / 2019

100-lecie Uniwersytetu Poznańskiego

Koncert Andrea Boccelli dla mieszkańców Poznania na stadionie miejskim, który zgromadził około 25 tysięcy widzów.

Człowiek jest zawsze w centrum prowadzonych przez UAM badań i programów kształcenia. Nowoczesne metody terapeutyczne, bezpieczeństwo w sieci, ochrona wolności i praw grup nieuprzywilejowanych oraz nanomedycyna, inżynieria genetyczna,

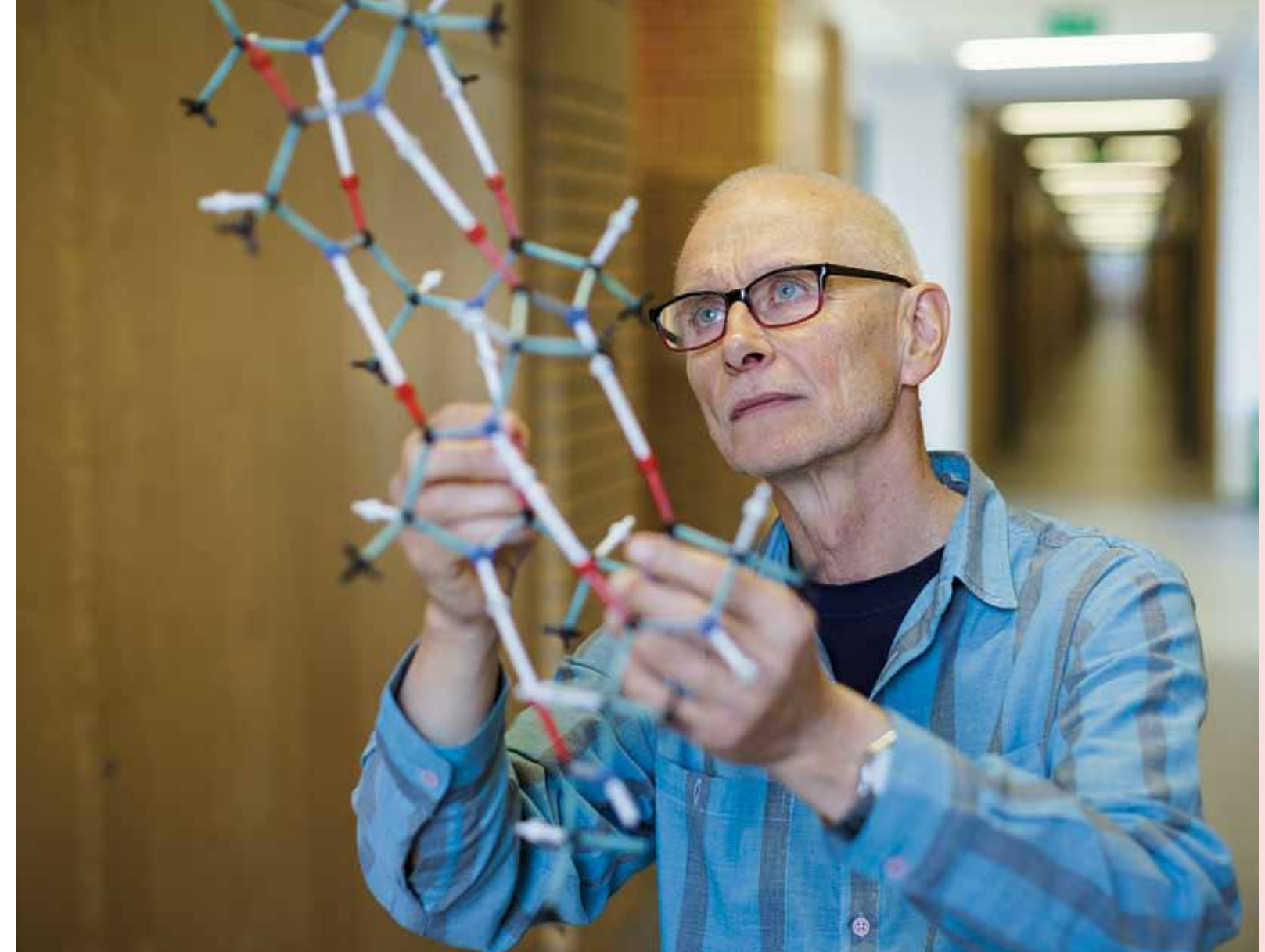
Człowiek

zdrowie i psychologia człowieka, dwujęzyczność – to wybrane obszary badań podejmowanych przez naukowczynie i naukowców UAM.

W poszukiwaniu molekularnych mechanizmów życia

Mariusz Jaskólski

Badania prof. Mariusza Jaskólskiego z Zakładu Krystalografii, krystalografa i biologa strukturalnego, przyczyniają się do zrozumienia mechanizmów molekularnych chorób oraz wspomagają poszukiwanie nowych leków. Praca poznańskiego naukowca doprowadziła m.in. do stworzenia kilkunastu skutecznych lekarstw dla chorych na AIDS. Było to możliwe dzięki odkryciu razem z zespołem Narodowego Instytutu Raka (NCI) w USA struktury kluczowego enzymu wirusa HIV (proteazy). W latach 90. z tym samym zespołem prof. Jaskólski odkrył strukturę domeny kolejnego enzymu retrowirusowego, integrazy. Badania polskiego naukowca wpłynęły też na leczenie białaczki. W latach 90. również z grupą NCI, rozwiązał on strukturę ważnego leku przeciwbiałaczkowego, asparaginazy bakteryjnej. Na dalsze badania asparaginaz, prowadzone już w Polsce, uzyskał prestiżowy grant Instytutu Medycznego Howarda Hughesa (USA). W 2005 roku prof. Jaskólski rozpracował strukturę proteazy retrowirusa wywołującego białaczkę, a w 2011 roku, współpracując z zespołami z Czech i USA, opisał strukturę proteazy retrowirusowej rozwiązanej przy pomocy gry komputerowej i przy zaangażowaniu setek tysięcy internautów. Naukowiec opisał także mechanizm agregacji białka odpowiedzialnego za amyloidozę krwotoczną mózgu, za co uzyskał Nagrodę Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Prof. Jaskólski kieruje Centrum Badań Biokrystalograficznych (CBB), pierwszym w Europie Środkowej laboratorium krystalografii białek, które sam stworzył.

Badania prowadzone przez prof. Jaskólskiego doprowadziły do stworzenia kilkunastu skutecznych lekarstw dla chorych na AIDS. Było to możliwe dzięki odkryciu razem z zespołem Narodowego Instytutu Raka (NCI) w USA struktury kluczowego enzymu wirusa HIV (proteazy).

Prawa człowieka a kryzys migracyjny

Julia Wojnowska-Radzińska

Dr Julia Wojnowska-Radzińska prowadzi badania dotyczące dogmatyki konstytucyjnych praw i wolności, prawa antydyskryminacyjnego, europejskiego prawa migracyjnego oraz międzynarodowej ochrony praw człowieka.

Szczególnym zainteresowaniem badawczym jest analiza dostępu cudzoziemców do akt w postępowaniu w przedmiocie zobowiązania do powrotu w świetle przepisów Konstytucji RP oraz wiążących Polskę standardów międzynarodowych i europejskich. Problematyka dostępu cudzoziemca, podlegającego zobowiązaniu do powrotu, do akt sprawy uzasadnionej względami bezpieczeństwa państwa jest złożona i może w pewnych sytuacjach pozostawać w konflikcie z koniecznością prawidłowego realizowania wymiaru sprawiedliwości. Jeżeli cudzoziemiec nie ma zapewnionego w niezbędnym zakresie dostępu do obciążających go dokumentów uzasadniających podjęcie decyzji o jego zobowiązaniu do powrotu, tym samym nie ma możliwości przedstawienia w skuteczny sposób swojego stanowiska w przedmiocie tych okoliczności i podjęcia próby zakwestionowania ustaleń dokonanych przez właściwy organ. Co więcej, brak ujawnienia cudzoziemcowi dowodów uzasadniających wydanie decyzji o zobowiązaniu do powrotu może rodzić uzasadnione wątpliwości w zakresie rzetelności, wiarygodności i bezstronności postępowania w demokratycznym państwie prawnym.

Objęcie tej problematyki badaniami jest niezmiernie pożądane, gdyż w ostatnich latach wzrasta liczba cudzoziemców przybywających do Polski, zarówno w celu uzyskania ochrony międzynarodowej, jak również podjęcia zatrudnienia i osiedlenia się, a także spraw toczących się przed sądami administracyjnymi z zakresu odmowy dostępu do akt w procedurze zobowiązania do powrotu. Celem przykładu warto wskazać, że 202 tys. cudzoziemców ubiegało się o zezwolenie na pobyt w Polsce w 2017 r. Z wnioskami o zezwolenie na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej występują najczęściej obywatele Ukrainy, Białorusi, Indii, Wietnamu oraz Chin.

Dr Julia Wojnowska-Radzińska prowadzi badania dotyczące dogmatyki konstytucyjnych praw i wolności, prawa antydyskryminacyjnego, europejskiego prawa migracyjnego oraz międzynarodowej ochrony praw człowieka.

Internet to nie tylko cyberprzemoc

Jacek Pyżalski

Prof. Jacek Pyżalski (Zakład Specjalnych Potrzeb Edukacyjnych) od lat bada wpływ technologii informacyjno-komunikacyjnych na życie społeczne młodych ludzi. Interesuje go zarówno negatywny aspekt korzystania z Internetu, w tym cyberprzemoc rówieśnicza, jak i pozytywny, polegający np. na wspomaganiu uczenia czy rozwoju osobistego.

Naukowiec prowadzi polską część międzynarodowego projektu Lights4Violence, gdzie badana jest przemoc i cyberprzemoc rówieśnicza w związkach partnerskich, ale też wykorzystanie nowych mediów w działaniach profilaktycznych. Badacz kieruje polską częścią badań EU Kids Online, realizowanych w ramach najstarszej i legitymującej się największym dorobkiem sieci naukowej w Europie. Wcześniej prof. Pyżalski przeprowadził szerokie badania cyberprzemocy i jej uwarunkowań, wydając już w 2012 roku pierwszą w Polsce naukową monografię dotyczącą tej problematyki. Jego obserwacje przedszkolaków i dzieci z początkowych klas szkoły podstawowej posłużyły do stworzenia metodologii oceny aplikacji internetowych, które mogą być wykorzystywane przez dzieci w tym wieku (grant z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju). Prowadził on również międzynarodowe porównawcze badania dotyczące cyberprzemocy w sześciu europejskich krajach w ramach projektu Daphne. Ze względu na swój dorobek prof. Pyżalski został zaproszony do reprezentowania Polski w czterech akcjach COST Europejskiej Fundacji Nauki – dotyczących właśnie cyberprzemocy, wizerunku online, problematycznego używania Internetu oraz przemocy i cyberprzemocy wobec dzieci imigrantów. Jego najnowsze badania realizowane we współpracy z NASK – Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy, dotyczyły funkcjonowania młodych twórców internetowych tzw. blogerów i youtuberów.

Prof. Pyżalski prowadzi polską część międzynarodowego projektu Lights4Violence, gdzie badana jest przemoc i cyberprzemoc rówieśnicza w związkach partnerskich, ale też wykorzystanie nowych mediów w działaniach profilaktycznych.

Ludzie w świecie konsumpcji

Dariusz Drążkowski

Praktykowanie wdzięczności zwiększa zaufanie do drugiego człowieka; życzliwi ludzie mniej konsumują; oglądanie produktów luksusowych zmniejsza życzliwość – takie m.in. wnioski płyną z badań dr. Dariusza Drążkowskiego (Instytut Psychologii) dotyczących psychologii konsumenckiej. Odkrycia naukowca pozwalają lepiej zrozumieć wpływ współczesnego świata konsumpcji na ludzi, w którym próbują odnaleźć szczęście oni odnaleźć szczęście, nawiązywać dobre relacje z innymi i zbudować swoją tożsamość.

W ramach projektów grantowych i pracy ze studentami naukowiec wykazał szereg interesujących zależności. Zaobserwował np. o jakich cechach osobowości mogą mówić przedmioty przez nas posiadane, jak osobowość zmienia się za sprawą korzystania z mediów społecznościowych, a nawet że obecność logo pewnych marek może obniżać wyniki kobiet w testach matematycznych, zaś robienie zakupów w centrum handlowym może chwilowo zmniejszyć pewność, co do tego kim i jacy jesteśmy.

Dr Drążkowski prowadzi także projekty edukacyjne. Dzięki inicjatywom „Ambasadorowie Instytutu Psychologii” i „Mityngi Umiejętności Społecznych” ponad 3 tys. licealistów wzięło udział w warsztatach prowadzonych przez studentów Instytutu Psychologii. Celem projektów jest nie tylko danie szansy studentom psychologii na zdobycie nowych doświadczeń zawodowych, ale także zwiększenie wiedzy psychologicznej oraz rozwój umiejętności społecznych (asertywności, współpracy w grupie, przemawiania publicznego, udzielania wsparcia) nastolatków, zwłaszcza tych z mniejszych miejscowości.

Badania dr. Drążkowskiego pozwalają lepiej zrozumieć wpływ współczesnego świata konsumpcji na ludzi, w którym próbują odnaleźć szczęście, nawiązywać dobre relacje z innymi i zbudować swoją tożsamość.

Lepsza polityka migracyjna jest możliwa

Samuel Bennet

Dr Samuel Bennet (Zakład Socjolingwistyki i Studiów nad Dyskursem, Wydział Anglistyki) analizuje język po to, by zrozumieć, w jaki sposób można ulepszyć politykę migracyjną w Wielkiej Brytanii i w Polsce.

W swoich badaniach językoznawca skupia się na zjawisku integracji na poziomie lokalnym. Doświadczenia ludzi w nowym kraju nie dotyczą całego społeczeństwa, ale tych osób, z którymi mają kontakt w codziennym życiu: z urzędnikami, sąsiadami, kolegami, koleżankami z pracy i szkoły. Dlatego też inicjatywy takie, jak zajęcia językowe i projekty mentorskie dla obcokrajowców są bardzo ważne. Projekt mentorski w Poznaniu, prowadzony przez Migrant Info Point, powstały m.in. z inicjatywy dr. Benneta, niedawno otrzymał wyróżnienie od prezydenta Poznania.

Wyniki badań reprezentacji cudzoziemców w mediach krajowych pokazują, że poprawa poziomu dyskusji społecznej na temat imigracji nastąpi wtedy, gdy cudzoziemcy będą mogli wypowiadać się publicznie i będą lepiej reprezentowani w mediach (badania w projekcie MEDIVA – Media For Diversity And Migrant Integration Consolidating Knowledge & Assessing Media Practices across the EU, finansowanym przez UE).

Dr Bennet analizuje również rosnącą w siłę populistyczną i skrajnie prawicową politykę w krajach UE, zwłaszcza w kontekście Wielkiej Brytanii oraz referendum w sprawie Brexitu. Temat ten poruszył w trzech publikacjach z 2019 roku i rozwija dalej, wspólnie z dr. Arturem Lipińskim i dr. hab. prof. UAM Agnieszką Stępińską z Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM, w ramach projektu finansowanego przez UE, zatytułowanego „DEMOS – Democratic Efficacy and the Varieties of Populism in Europe”.

W swoich badaniach dr Samuel Bennet skupia się na zjawisku integracji imigrantów na poziomie lokalnym oraz na populistycznej polityce wybranych krajów Unii Europejskiej.

Dźwięki wśród ciszy

Karolina Ruta-Korytowska

Karolina Ruta-Korytowska jest doktorem nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa. Pracuje na stanowisku adiunkta w Zakładzie Gramatyki Współczesnego Języka Polskiego i Onomastyki na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej. Prowadzi badania naukowe z zakresu surdoglottodydaktyki (nauczania języka polskiego g/Głuchych), których wyniki przedstawiła w licznych artykułach naukowych i książce zatytułowanej *Poziom sprawności czytania i pisanie u studentów z dysfunkcją słuchu* (2019). Za pracę naukową została doceniona przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej, która przyznała jej Nagrodę im. Artura Rojszczaka (2011).

W działalności dydaktycznej dr Karolina Ruta-Korytowska również zajmuje się kwestiami związanymi z komunikacją osób niesłyszących. Opracowała między innymi autorski program zajęć z praktycznej znajomości języka polskiego, które dedykowane są studentom z wadą słuchu. Ponadto z jej inicjatywy na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej od kilku lat prowadzone są lektoraty polskiego języka migowego. Za pracę dydaktyczną została dwukrotnie wyróżniona nagrodą rektora UAM „Praeceptor Laureatus”, jak również nagrodą „Złoty Maius” dla najlepszego dydaktyka Instytutu Filologii Polskiej, która przyznawana jest przez Radę Samorządu Studentów Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej.

Dr Karolina Ruta-Korytowska jest założycielką i opiekunką naukową Koła Miłośników Języka „Papillon”, które prowadzi działania zmierzające do poszerzania świadomości słyszących na temat języka i kultury osób nie(do)słyszących i integracji obu światów (słyszących i głuchych). Za tę aktywność członkowie Koła zostali wyróżnieni nagrodą „Popularyzator Nauki 2018”, która przyznawana jest przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Polską Agencję Prasową.

Dr Karolina Ruta-Korytowska prowadzi badania naukowe z zakresu surdoglottodydaktyki (nauczania języka polskiego g/głuchych), których wyniki przedstawiła w licznych artykułach naukowych i książce zatytułowanej Poziom sprawności czytania i pisanie u studentów z dysfunkcją słuchu (2019).

Bilingualism Matters

Z inicjatywy prof. dr hab. Katarzyny Dziubalskiej-Kołaczyk, dziekan Wydziału Anglistyki, powstało Bilingualism Matters@Poznań, centrum badawczo-informacyjne działające przy Wydziale Anglistyki, które jest jednym z 23 międzynarodowych oddziałów centrum Bilingualism Matters znajdującym się na Uniwersytecie Edynburskim.

W niedawno otwartej siedzibie BM@Poznań przeprowadzane będą regularne warsztaty oraz wykłady mające na celu szerzenie wiedzy na temat dwu/wielojęzyczności i wielokulturowości wśród m.in. uczniów i nauczycieli z Wielkopolski. Oddział będzie również oferował konsultacje ze specjalistami: logopedami, psychologami, edukatorami oraz naukowcami, tym samym tworząc przestrzeń do szerokiej dyskusji społecznej.

Otwarcie BM@P – od lewej prof. Katarzyna Dziubalska-Kołaczyk, dziekan Wydziału Anglistyki i prof. Beata Mikołajczyk, prorektor UAM ds. Kształcenia.

Dzielimy się wiedzą – wolontariat studencki

W roku akademickim 2018/2019 rozpoczęto projekt „Dzielimy się wiedzą” we współpracy pomiędzy UAM a Fundacją „Zielony Jamnik – na ratunek bezbronny” powołaną przez Solaris Bus & Coach. W ramach programu realizowane jest przedsięwzięcie mające zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promowanie uczenia się przez całe życie. Studenci i studentki Uniwersytetu prowadzą cykl warsztatów adresowanych do uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Kowanówku.

Prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska, Prorektor UAM ds. studenckich:

„Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przywiązuje ogromną wagę do rozwoju trzeciej misji uczelni, stąd też nasz entuzjazm związany z realizacją wspólnego przedsięwzięcia z „Fundacją Zielony Jamnik – na ratunek bezbronny” na rzecz dzieci Zespołu Szkół Specjalnych w Kowanówku. Akcja ta jest dla nas szczególna z kilku względów. Po pierwsze odbiorca, czyli dzieci, które nie mają takich samych szans jak ich rówieśnicy w dostępie do oferty uczelni. Po wtóre, partner społeczny, który posiada inspirujące doświadczenie. Po trzecie formuła, tj. nasi studenci i studentki jako wolontariusze i wolontariuszki zrealizują wyjątkowy program edukacyjny. Ogromnie mnie cieszy, że wyzwanie podjęli studenci z akademickiego Radia Meteor, z Instytutu Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej oraz Wydziału Studiów Edukacyjnych. Chciałabym, żeby takie działania stały się coraz częstszą formułą aktywności studenckiej.”

Przyjazna przestrzeń,
odkrywanie miast na nowo, rozwój pasji
i zainteresowań mieszkańców, podejmowanie
tematów społecznie ważnych, współpraca
z różnymi interesariuszami, popularyzacja

Miasto

osiągnięć nauki, wspieranie kultury i jej twórców –
tak rozumiemy naszą misję.

Upadek pierwszej cywilizacji

Arkadiusz Marciniak

Zespół prof. dr. hab. Arkadiusza Marciniaka (Instytut Archeologii) miał udział w głośnym odkryciu przyczyn upadku jednego z najstarszych miast świata – Çatalhöyük w Środkowej Anatolii. Naukowcy z UAM od dwudziestu lat badają okoliczności i mechanizm upadku cywilizacji neolitycznej, zanikanie pierwszych w historii człowieka wielkich ośrodków protomiejskich oraz przyczyny przemieszczania się społeczności rolniczych na wcześniej niezasiedlone obszary Bliskiego Wschodu i Europy.

Badając osadę Çatalhöyük archeolodzy poznali, jak zmieniło się funkcjonowanie grup ludzkich pod koniec neolitu. Przekształcenia w organizacji przestrzeni, architekturze mieszkalnej i nowe formy obrządku pogrzebowego były efektem poważnych przeobrażeń w organizacji społecznej przejawiającej się w rozpadzie wspólnot i powstaniu rozszerzonych rodzin. Zmiany te wymusiły nowe sposoby zdobywania pożywienia i wykształcenie odmiennych form i praktyk wierzeniowych. Wszystkie one stworzyły warunki do powstania różnic społecznych. Wyniki badań publikowano w prestiżowych czasopismach – Nature, PNAS, PloSOne czy Antiquity.

W ramach interdyscyplinarnego projektu stworzono repozytorium cyfrowe służące prezentacji wszystkich domów, odkrytych w Çatalhöyük (hatch.e-archaeology.org). Narzędzie dostarcza uporządkowanej wiedzy na temat jej zabudowy, chronologii oraz znajdujących tam artefaktów. Umożliwia połączenie informacji o różnym charakterze (typy obiektów mieszkalnych, zależności pomiędzy nimi) z różnymi sposobami ich prezentacji (tekst, uporządkowany opis za pomocą atrybutów, zdjęcia, grafiki). Zastosowane rozwiązania pozwalają użytkownikowi na swobodne nawigowanie, z możliwością uzyskiwania odpowiedzi na coraz bardziej szczegółowe zapytania. Repozytorium stanowi rozwinięty system informatyczny przeznaczony do tworzenia cyfrowych kolekcji, którego twórcą jest dr hab. Jacek Marciniak (Wydział Matematyki i Informatyki).

Zespół prof. Marciniaka miał udział w głośnym odkryciu przyczyn upadku jednego z najstarszych miast świata – Çatalhöyük w Środkowej Anatolii.

Nowoczesne planowanie przestrzeni

Jędrzej Gadziński

Czy nowa trasa tramwajowa zmieni zachowania transportowe mieszkańców, przyciągnie nowych lokatorów, inwestorów i doprowadzi do zmian na rynku nieruchomości? Na to i wiele podobnych pytań szuka odpowiedzi dr Jędrzej Gadziński (Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej) badający rzeczywisty wpływ rozwiązań transportowych na życie mieszkańców dużych miast. Młody naukowiec korzysta z nowatorskich metod. Warto wspomnieć np. o monitorowaniu za pomocą smartfonów dziennego przemieszczania studentów czy o modelowaniu zmian cen nieruchomości wokół nowych inwestycji transportowych na przestrzeni lat. Rezultaty opracowywane z wykorzystaniem geograficznych systemów informacyjnych (GIS) wizualizowane są na łatwych do interpretacji mapach i grafikach.

Wyniki badań mogą przyczynić się do lepszego przewidywania efektów nowych rozwiązań komunikacyjnych, co ma duże znaczenie zwłaszcza na etapie ich projektowania. Będzie je można wykorzystać przy planowaniu nowych polityk przestrzennych w miastach – ułatwią odpowiedź na pytanie, gdzie nowa trasa tramwajowa przyniesie najbardziej wymierne korzyści dla mieszkańców, a w którym miejscu uruchomi nowe procesy inwestycyjne. Także osoby szukające nowego mieszkania na podstawie swoich preferencji transportowych (po wypełnieniu krótkiej ankiety) będą mogły znaleźć optymalną dla siebie lokalizację w przestrzeni miejskiej.

W pracach dr. Jędrzeja Gadzińskiego realizowanych w ramach projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki biorą udział również dr Adam Radzimski oraz grupa studentów gospodarki przestrzennej. Dotychczasowe wyniki badań opublikowano w *Journal of Transport Geography*, *Transportation Research Part C: Emerging Technologies* i *European Spatial Research and Policy*.

Dr Gadziński korzysta z nowatorskich metod.

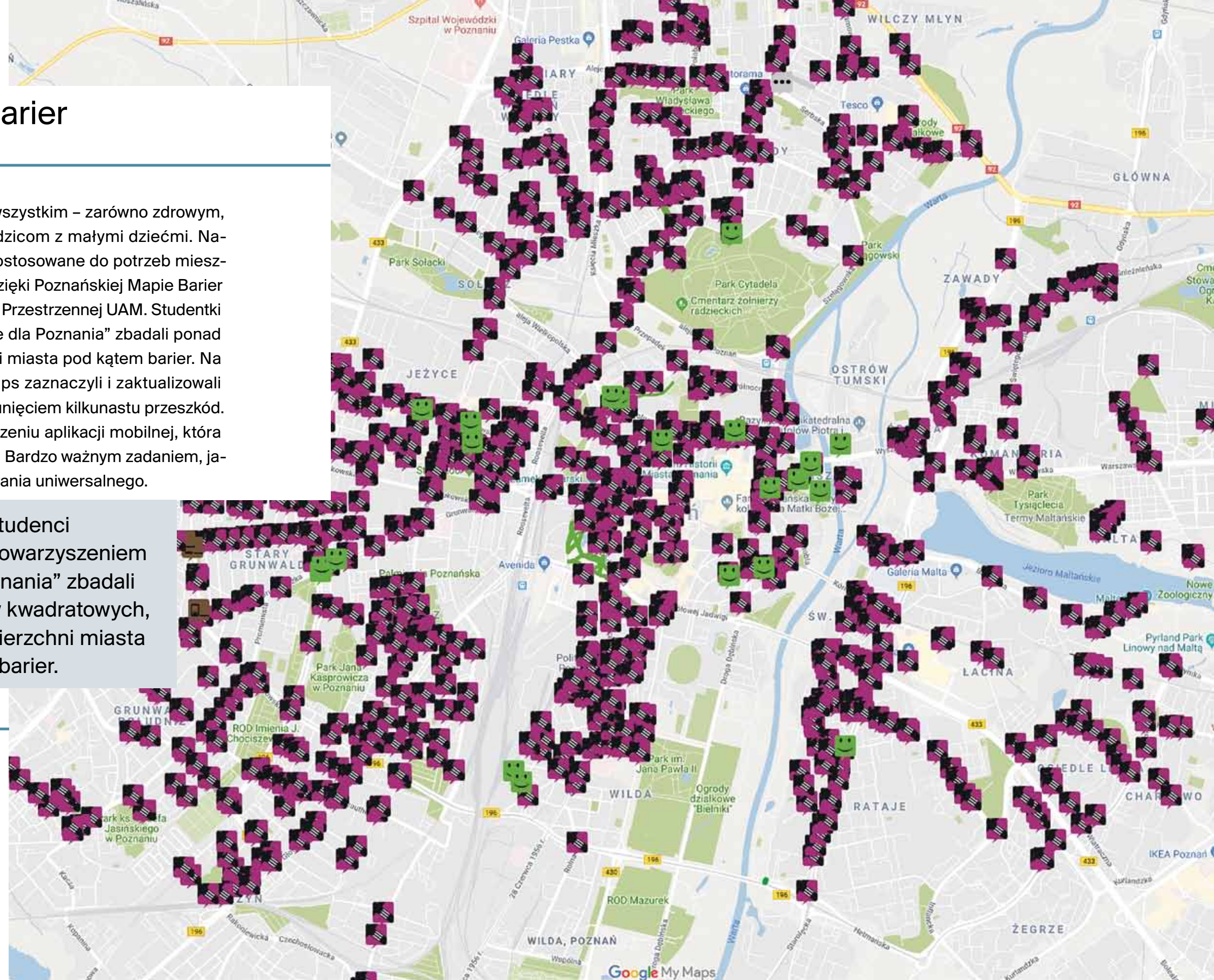
Warto wspomnieć np. o monitorowaniu za pomocą smartfonów dziennego przemieszczania studentów, czy o modelowaniu zmian cen nieruchomości wokół nowych inwestycji transportowych na przestrzeni lat.

Poznańska Mapa Barrier

Wyobraźmy sobie, że Poznań jest przestrzenią przyjazną wszystkim – zarówno zdrowym, jak i osobom z niepełnosprawnościami, starszym, czy rodzicom z małymi dziećmi. Na wierzchnie są gładkie, a schody i przejścia dla pieszych dostosowane do potrzeb mieszkańców. Ta piękna wizja ma większe szanse na realizację dzięki Poznańskiej Mapie Barrier opracowanej przez Akademickie Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej UAM. Studentki i studenci we współpracy ze Stowarzyszeniem „Inwestycje dla Poznania” zbadali ponad 26 kilometrów kwadratowych, czyli 10 procent powierzchni miasta pod kątem barier. Na mapie tworzonej i dostępnej dla wszystkich w Google Maps zaznaczyli i zaktualizowali blisko 2 500 barier. Dotychczas ich projekt zaowocował usunięciem kilkunastu przeszkód. Studenti rozszerzyli obszar inwentaryzacji i marzą o stworzeniu aplikacji mobilnej, która pozwoliłaby mieszkańcom zgłaszać napotkane przeszkody. Bardzo ważnym zadaniem, jakie stawiają sobie w przyszłości to popularyzacja projektowania uniwersalnego.

Studentki i studenci we współpracy ze Stowarzyszeniem „Inwestycje dla Poznania” zbadali ponad 26 kilometrów kwadratowych, czyli 10 procent powierzchni miasta pod kątem barier.

Poznańska Nagroda Literacka

Przyznawana od pięciu lat **Poznańska Nagroda Literacka** staje się coraz popularniejszym wydarzeniem literackim. Z każdym kolejnym rokiem rośnie liczba publikacji zgłaszanych do konkursu (w tym roku było ich ok. 90), co świadczy o zaistnieniu nagrody w społecznej świadomości. Nagroda, ufundowana przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza i miasto Poznań, jest przykładem dobrej współpracy między uczelnią wyższą i samorządem, polegającej na promowaniu kultury. Prestiż wydarzenia budują zarówno głośne nazwiska wyróżnionych pisarzy, jak i jury, w którym zasiadają wybitni językoznawcy i mistrzowie pióra. Nagroda jest podwójna; honoruje dojrzałych pisarzy, jak i młode talenty. W 2019 roku laureatem **Nagrody im. Adama Mickiewicza**, przyznawanej doświadczonym twórcom został Wiesław Myśliwski, jeden z najwybitniejszych żyjących polskich pisarzy, natomiast **Nagrodę-Stypendium im. Stanisława Barańczaka**, przeznaczoną dla młodych literatów, otrzymał poeta Tomasz Bąk. Poznańskiej Nagrodzie Literackiej towarzyszy otwarty dla mieszkańców **Festiwal Poznań Poetów**, na który składają się m.in. spotkania i dyskusje z uznanymi pisarzami, warsztaty poetyckie dla studentów, sesje krytycznoliterackie i seanse filmowe.

Tomasz Bąk

Wiesław Myśliwski

Debaty akademickie

Obowiązkiem świata akademickiego jest krytyczne intelektualne zaangażowanie w otaczającą rzeczywistość i dbałość o standardy publicznej dyskusji. Temu właśnie służą Debaty Akademickie odbywające się od dwóch lat pod patronatem rektorów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza i Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Naukowcy i eksperci podejmują dyskusję o ważnych problemach i zjawiskach współczesności zapraszając do niej mieszkańców Poznania. Przyszłość UE i demokracji liberalnej, problem migracji, zmiany klimatu, rosnące nierówności społeczne, antysemityzm i wiele innych zagadnień akademicy podnoszą i naświetlają podczas cyklicznych spotkań.

Tematy debat:

Nowoczesny patriotyzm
Nierówności społeczne: stereotypy
a rzeczywistość
Czy wiek XXI będzie końcem
naszego świata
Niezaangażowani?
Niezainteresowani? – społeczne barykady
bez młodych
Europa po wyborach:
bliżej czy dalej integracji.

ROK AKADEMICKI
2018 / 2019

Forum Nasz Wspólny Uniwersytet

Zachodzące współcześnie zmiany, a w szczególności tzw. czwarta rewolucja przemysłowa, rozwój nowych technologii oraz sztucznej inteligencji, nowe formy innowacji, wyzwania klimatyczne wpływają na kształt współpracy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z partnerami z otoczenia gospodarczego i społecznego. Współpraca ta zmieniała się na przestrzeni 100 lat, nabierając rozpędu w ostatnich dwóch dekadach, łącząc uczelnię z biznesem, władzami samorządowymi miasta i regionu, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi, fundacjami i stowarzyszeniami.

Prof. UAM dr hab Marek Nawrocki, Prorektor ds. informatyzacji i współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym: „Jako społeczność akademicka dostrzegamy szanse i możliwości, jakie wynikają z połączenia wiedzy i doświadczenia UAM z potencjałem i zasobami partnerów z miasta oraz regionu. Wspólnie szukamy rozwiązań, które zmieniają świat na lepsze, budujemy nowe konsorcja naukowe, proponujemy programy kształcenia, które odpowiadają na potrzeby rynku pracy i zmieniającego się otoczenia”.

Podczas Forum pod hasłem „Nasz Wspólny Uniwersytet” podziękowaliśmy naszym partnerom, którzy przyczynili się do promowania uczelni, rozwoju badań i nowych form kształcenia, budowania prestiżu krajowego i międzynarodowego środowiska akademickiego. Ich przedstawiciele odebrali symboliczne „klucze do uczelni”.

Partnerzy kluczowi UAM:

Urząd Marszałkowski Województwa
Wielkopolskiego
Urząd Miasta Poznania
Santander Bank Polska S.A
Microsoft
Kulczyk Foundation
Centrum Kultury Zamek
Fundacja Uniwersytetu im. Adama
Mickiewicza w Poznaniu

Morasko

Kampusy uniwersytetu tworzą tożsamość miasta Poznania, są jego wizytówką i miejscem otwartym dla mieszkańców. Nowoczesna infrastruktura laboratoryjna umożliwia prowadzenie przełomowych badań.

Poznański Festiwal Nauki i Sztuki

Poznański Festiwal Nauki i Sztuki to akademickie święto, które popularyzuje naukę i sztukę wśród społeczności Poznania i okolic.

Każda edycja to ponad 300 wydarzeń, w tym pokazy, laboratoria, warsztaty i wykłady prowadzone przez wysokiej klasy specjalistów i naukowców, którzy dzielą się swoją pasją. Festiwal organizowany jest raz w roku od ponad 20 lat!

Dwudziestotysięczna publiczność poznaje świat pełen fascynujących zjawisk, a nauka w tych dniach staje się niezapomnianą przygodą. Wszyscy chętni, w każdym wieku, mogą wziąć udział w Festiwalu, bo wstęp na wszystkie wydarzenia jest bezpłatny.

Science Shop

Jednym z narzędzi umożliwiającym wdrażanie, realizację i rozwój trzeciej misji Uniwersytetu jest powołanie, wspieranie i rozwój działalności tzw. Science Shop, który łączy wiedzę, kompetencje, talenty dostępne na uczelniach z wiedzą i talentami społeczeństwa, angażując je we wspólne rozwiązywanie problemów i proponowanie rozwiązań „skrojonych” na miarę potrzeb danej wspólnoty, często tworząc także innowacje społeczne.

Projekt Science Shop wdrażany na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM pod kierunkiem dziekana prof. Andrzeja Stelmacha objął 30 wdrożeniowych prac dyplomowych realizowanych przez studentki i studentów wydziału we współpracy z partnerami społeczno-gospodarczymi. Staliśmy się także częścią międzynarodowej sieci [The Living Knowledge Network](#), która promuje partycypacyjne programy badań i kształcenia i zrzesza ponad 70 jednostek z 20 krajów europejskich.

KoLaboratorium UAM

KoLaboratorium to program rozwijający zainteresowania mieszkańców Poznania i Wielkopolski oraz dostarczający kompetencje potrzebne na rynku pracy. Wyjątkowość projektu wynika m.in. z liczby zaangażowanych jednostek UAM, różnorodnej tematyki zajęć (ponad 40 kursów), czy wykorzystania innowacyjnych narzędzi dydaktycznych. Najważniejszym atutem programu jest kadra uczelni, która swoją pasją i wiedzą promuje uczenie się przez całe życie. Projektem kieruje prof. UAM dr hab. Beata Mikołajczyk, prorektor UAM ds. kształcenia.

Świat mogą zmieniać
tylko osoby innowacyjne, z pasją,
otwarte, kreatywne, potrafiące pracować
w zespołach, myśleć nieszablonowo i krytycznie.
W ramach programów kształcenia łączymy
teorię z praktyką, angażujemy pracodawców,
oferujemy staże i wizyty studyjne.

Studentki i studenci z Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych podczas praktyk w Omanie.

Studentki i studenci

Młodzież akademicka dzięki projektowi **Studenci UAM bez Granic** wyjeżdża do uboższych części świata, gdzie pomaga szkołom wzbogacić nauczanie języka angielskiego o aktywizujące i twórcze metody. Projekt otrzymał w tym roku pierwszą nagrodę w Ogólnopolskim Konkursie na Najlepszy Projekt Roku organizowanym przez Studencki Ruch Naukowy (StRuNa).

Studentki i studenci z Wydziału Biologii UAM pojechali na wyprawę badawczą **Kurs Biologii Tropikalnej** do Narodowego Parku Kibale w Ugandzie. Młodzi biolodzy z dala od wykładowych sal poznali specyfikę unikalnego środowiska, jakim jest tropikalny las równinowy.

Zmiany klimatyczne i ich konsekwencje dla życia i zdrowia człowieka są jednym z najważniejszych wyzwań, które podejmuje uczelnia. Edukujemy, promujemy znaczenie fauny i flory, prowadzimy badania,

Środowisko

które dotyczą szeroko rozumianego dobrostanu planety, ochrony jej cennych zasobów, zrównoważonego rozwoju.

Chemia nowej generacji

Bogumił Brycki

Piękno materii tworzą miliony związków chemicznych o zróżnicowanej strukturze i wzajemnych oddziaływaniach, decydujących nie tylko o powabie życia, ale i użyteczności. Pożądana użyteczność jest często niedoceniana z uwagi na chemiczne pochodzenie. Zmienić to mogą innowacyjne substancje o wielofunkcyjnym działaniu, aktywne w niskich stężeniach, bezpieczne dla środowiska, które są podstawą czystej, mądrze stosowanej chemii użytkowej.

Od kilku lat w Pracowni Chemii Mikrobiocydów, pod kierownictwem prof. UAM Bogumiła Bryckiego prowadzone są intensywne badania nowej generacji kationowych związków powierzchniowo czynnych – gemini surfaktantów. Związki te, jak wykazano w przeprowadzonych badaniach, mają nie tylko znakomitą, hybrydową aktywność przeciwdrobnoustrojową, powierzchniową i antykorozyjną, przewyższającą nawet tysiącrotnie skuteczność dotychczas stosowanych związków, ale również charakteryzują się wielokrotnie niższą toksycznością w stosunku do organizmów wodnych. Unikatywne właściwości gemini surfaktantów, których rezultatem jest kilkudziesięciokrotne zmniejszenie ich zużycia w stosunku do dotychczas stosowanych surfaktantów przy zachowaniu wymaganej skuteczności działania, w połączeniu z opracowaną bezodpadową metodą ich otrzymywania, stanowią znakomity przykład „zielonej chemii”, przyjaznej środowisku naturalnemu.

Efektem intensywnych badań, prowadzonych we współpracy z renomowanymi ośrodkami naukowymi w Chinach, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Portugalii, są innowacyjne rozwiązania w nanomedycynie, optoelektronice, bioasekuracji, inżynierii materiałowej, ochrony przed korozją i biokorozją oraz w kondycjonowaniu paliw płynnych.

Od kilku lat w Pracowni Chemii Mikrobiocydów, pod kierownictwem prof. Bogumiła Bryckiego prowadzone są intensywne badania nowej generacji kationowych związków powierzchniowo czynnych – gemini surfaktantów.

Na zdjęciu od lewej dr hab. Iwona Kowalczyk, prof. Bogumił Brycki oraz dr Adrianna Szulc.

Genetyczny przełom w hodowli roślin

Piotr Ziółkowski

Dr hab. prof. UAM Piotr Ziółkowski (Zakład Biologii Genomu) pracuje nad pokonaniem ograniczeń w uzyskiwaniu nowych odmian roślin uprawnych. Przeszkodą jest niska częstość rekombinacji meiotycznej. Rekombinacja, polegająca na tasowaniu genów pomiędzy chromosomami pochodzącymi od obojga rodziców, zapewnia różnorodność i zmienność osobników. Działania poznańskich biologów dążą do rozwinięcia nowych technologii kontroli rekombinacji meiotycznej na potrzeby nowoczesnej hodowli. Znajomość czynników kontrolujących rekombinację i jednocześnie dysponowanie technologiami jej precyzyjnego wywoływania w wybranych miejscach na chromosomie, stanowić będzie prawdziwy przełom w hodowli. Pozwoli to na rozwinięcie nowoczesnych strategii hodowlanych, gdzie rekombinacja jest bezpośrednio kierowana do genów ważnych z gospodarczego punktu widzenia (odpowiadających np. za odporność na suszę czy choroby).

Profesor Ziółkowski wykorzystuje zarówno podejście oparte na wyszukiwaniu nowych czynników, jak i na wykorzystaniu mutantów znanych genów do charakterystyki ich wpływu na rekombinację. Badany jest także wpływ różnic w sekwencji chromosomów od obu rodziców (tzw. wzór heterozygotyczności) na rozkład rekombinacji. W zespole tworzone są nowe systemy badawcze pozwalające na badanie rekombinacji (projekt EMBO Installation Grant). W najnowszym projekcie TEAM, finansowanym przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej, zespół profesora Ziółkowskiego będzie wysyłał do wybranych miejsc na chromosomach różnego rodzaju modyfikatory rekombinacji, czynniki stymulujące oraz hamujące ten proces, by porównywać ich efekt. Do tego celu wykorzystana została technologia CRISPR-dCas9.

Zespół poznańskich biologów pracuje nad pokonaniem ograniczeń w uzyskiwaniu nowych odmian roślin uprawnych.

Czysta energia przede wszystkim

Emerson Coy

Dr Emerson Coy (Centrum NanoBioMedyczne) we współpracy z krajowymi i międzynarodowymi zespołami projektuje nowatorskie nanomateriały do produkcji energii. Jego celem jest udział w tworzeniu urządzeń nowej generacji i nowych technologii – dla społeczeństwa, które jak nigdy dotąd jest świadome znaczenia zrównoważonej produkcji i kwestii zużycia energii.

Bada materiały do elektrofotokatalizy, które można wykorzystać w wytwarzaniu prądu i ochronie środowiska. Nanomateriały, takie jak np. elastyczne elektrody na bazie węgla, mają wyjątkowe właściwości mechaniczne, elastyczne, działają stabilnie w wysokich temperaturach, a ich produkcja jest opłacalna. Dr Coy planuje poszerzenie badań o czyste metody konwersji katalitycznej, koncentrując się na nanosystemach o wysokich właściwościach mechanicznych.

Dr Coy planuje poszerzenie badań o czyste metody konwersji katalitycznej, koncentrując się na nanosystemach o wysokich właściwościach mechanicznych.

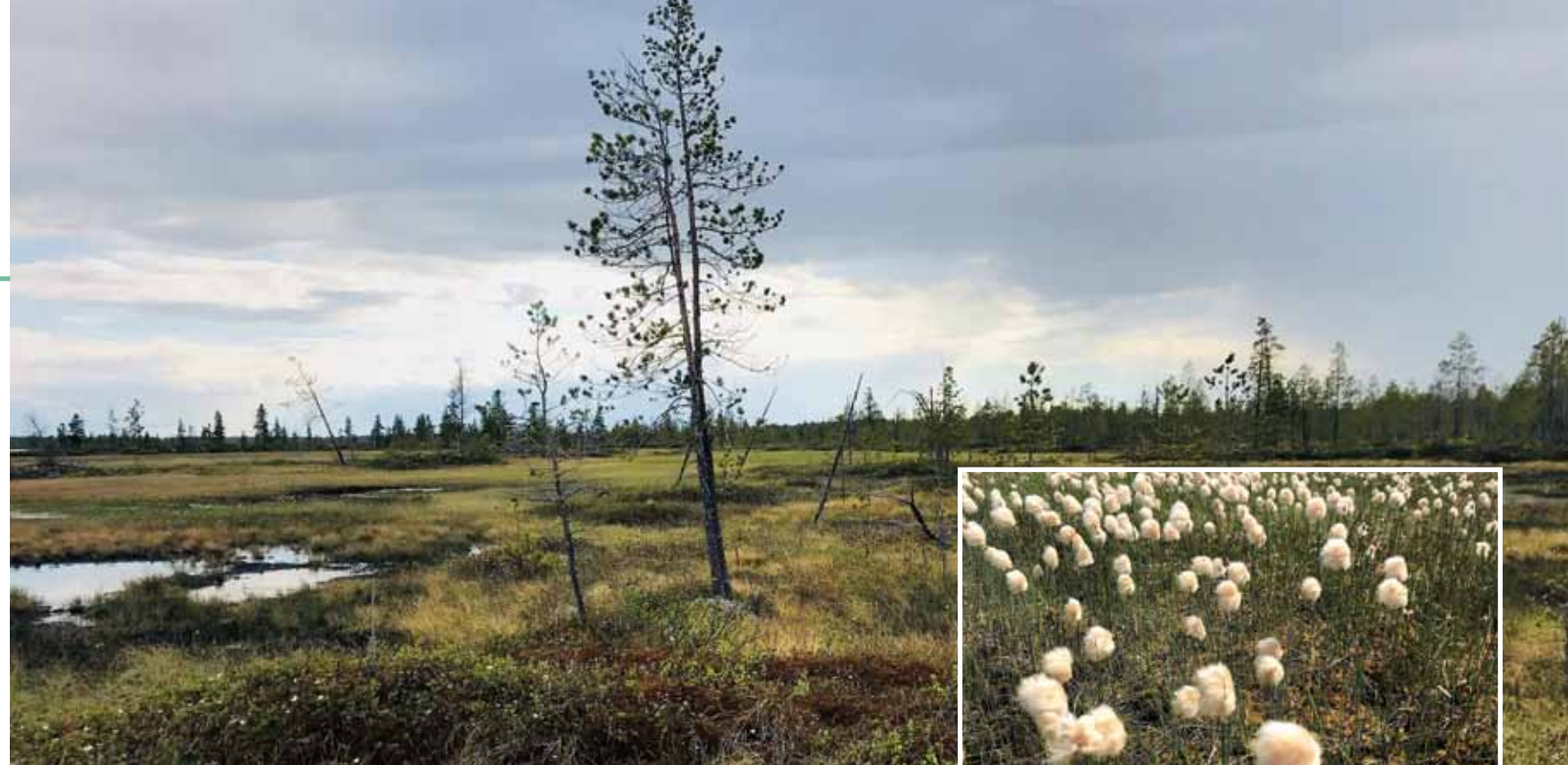
Stacja Polarna UAM

Stacja Polarna UAM „Petuniabukta” na Spitsbergenie wkrótce będzie przyjmować międzynarodowe zespoły naukowe i rozwijać współpracę badawczą w obszarach podbiegunowych. Jest to możliwe dzięki włączeniu jednostki do projektu INTERACT, funkcjonującego w ramach programu Unii Europejskiej Horyzont 2020. Pierwsza wyprawa badaczy z UAM na Svalbard miała miejsce 35 lat temu, teraz w zatoce Petuniabukta stoją trzy domki zbudowane własnoręcznie przez naukowców badających m.in. procesy geologiczne, prowadzących obserwacje tundry i topnienia lodowców.

IDEAMU

Z inicjatywy rektora UAM ogłoszono pierwszą edycję konkursu **IDEAMU**, którego celem jest rozwój zielonych i społecznych innowacji oraz wzmacnianie trwałych relacji pomiędzy UAM a otoczeniem. Laureatką pierwszego miejsca została **Paula Antonina Bednarz**, doktorantka naszego uniwersytetu, biologka, za projekt „Morasko warte Poznania”. Na terenie Kampusu zostały umieszczone budki, domki, hotele wspomagające byt zwierząt związanych ze środowiskiem miejskim.

Torf pomoże uratować klimat?

W jaki sposób zmiany klimatu i działalność człowieka wpływają na tereny podmokłe? Jak torfowiska mogą pomóc w spowolnieniu globalnego ocieplenia? Na te pytania szuka odpowiedzi **prof. dr hab. Mariusz Lamentowicz** z zespołem Laboratory of Wetland Ecology and Monitoring (LWEM). Jego badania podkreślają potencjał torfowisk w akumulacji dwutlenku węgla. Pochłaniając znaczną ilość gazu, ekosystemy te wspierają świat w walce z globalnym ociepleniem. Obecnie LWEM eksperymentalnie testuje reakcję torfowisk na suszę i ocieplenie klimatu. Grupa profesora Lamentowicza prowadzi projekty w wielu międzynarodowych sieciach naukowych, a jej publikacje znalazły się m.in. w Nature Climate Change.

Wojna z kosmicznymi śmieciami

Wokół Ziemi krążą setki tysięcy obiektów pozostałych po satelitach, zagrażając zarówno bezpieczeństwu ludzi, jak i światowej gospodarce. W Europie powstało konsorcjum, którego zadaniem jest stworzenie niezależnego od USA systemu wykrywania i śledzenia sztucznych satelitów i kosmicznych śmieci. Wiodącą w konsorcjum jednostką z Polski jest Instytut Obserwatorium Astronomiczne UAM od lat zajmujący się monitorowaniem tego typu obiektów. Badaniom prowadzonym w Obserwatorium przewodniczy [prof. dr hab. Edwin Wnuk](#), który wcześniej we współpracy z naukowcami z Francji, Niemiec i Hiszpanii opracował projekt CLEANSPEACE służący oczyszczeniu orbity okołoziemskiej. Metoda astronomów opiera się na wykorzystaniu lasera ogromnej energii doprowadzającego do spalania kosmicznych śmieci w atmosferze.

Territorial RRI Fostering Innovative Climate Actions (TeRRIFICA)

Międzynarodowe konsorcjum, do którego należy UAM realizuje innowacyjny projekt, którego celem jest usprawnienie procesu zarządzania zmianami klimatycznymi w ramach regionalnych sieci innowacji. Celem pośrednim jest także budowanie świadomości mieszkańców miast i regionów na temat zachodzących w ich środowisku zmian klimatycznych i ich konsekwencji dla jakości życia. Projekt uwzględnia m.in. – proces ko-kreacji tj. zbadanie narzędzi, metod, technik wykorzystywanych przez różnych interesariuszy do projektowania innowacyjnych rozwiązań dotyczących zmian klimatycznych; przetestowanie metodologii żywych laboratoriów (living lab) w regionach (Poznań, Paryż, Belgrad, Mińsk, Barcelona, Vechta) oraz zbudowanie crowd mapping tool tj. narzędzia, które będzie wykorzystane do zbudowania regionalnej mapy klimatycznej. Projektem finansowanym przez program Horyzont 2020 kieruje na UAM [prof. dr hab. Paweł Churski](#).

Ogród Botaniczny UAM

Dostępność Ogródów Botanicznych dla osób o specjalnych potrzebach jest przedmiotem prac międzynarodowego zespołu, do którego należą Ogród Botaniczny UAM, Ogród Botaniczny w Pradze, Ogród Botaniczny w Göteborgu i Węgierskie Stowarzyszenie Ogródów Botanicznych i Arboretów w ramach projektu finansowanego przez program Erasmus+ Partnerstwo Strategiczne (www.garden-comein.com).

W ciągu trzech lat trwania projektu (2016–2019) opracowano metodologię pracy ze zwiedzającymi o specjalnych potrzebach, zorganizowano wystawę „Never alone – secrets of symbiosis” (Nigdy nie jesteś sam – sekrety symbiozy), pokazującą, w jaki sposób można poznawać przyrodę używając wszystkich zmysłów. Jednym z elementów projektu była także międzynarodowa konferencja „Botanical garden: A green world for everyone! Educational activities for visitors with special needs in green spaces”, która odbyła się w Poznaniu w czerwcu 2019 r.

